

12. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 2. DÖNEM 2. YAZILI ORTAK SINAV PROVASI SORULARI

(SORULAR MEB'İN YAYIMLADIĞI 12. SINIF ORTAK SINAV SENARYOLARINDAN SENARYO 2'YE GÖRE DÜZENLENMİŞTİR.)

1. Aşağıda Âşık Mahzuni Şerif'in *Çeşmi Siyahım* adlı şiirinden bir dördlük verilmiştir.

İşte gidiyorum çeşmi siyahım
Önümüze dağlar sıralansa da
Sermayem derdimdir servetim ahım
Karardıkça bahtım karalansa da

Bu dördlükte geçen edebî sanatları bularak hangileri olduğunu yazınız.

2. Güngör Dilmen'in *Canlı Maymun Lokantası* adlı eserinden bir bölüm verilmiştir.

Hong Kong'da özel müşteriler için işletilen bir lokantanın içi.

Wong, masalardan birinde yalnız oturmakta. Başını ellerinin arasına almış düşünceli.

GARSON: (Gelir, elinde çanak içinde bir sünger var. Bununla ortası delik masayı siler, süngeri çanağı ile masanın üstünde bırakır. Müzik kutusunun düğmelerinden birine basar, tatlı bir Çin ezgisi işitilir.)

WONG: (Başını kaldırır, dinler, yüzü acı bir gülümsemeyle aydınlanır.)

(Kapı zili çalar.)

GARSON: (Kapıyı açar.) JONATHANLAR (Girer.)

BAY JONATHAN: (35 yaşlarında, uzun boylu, atletik yapılı, neşeli. Turist rahatlığıyla giyinmiş, elinde gümüş saplı bir baston var.)

BAYAN JONATHAN: (Genç, güzel bir kadın. Omzunda flaşlı bir fotoğraf makinesi asılı.)

GARSON: Günaydın Bay Jonathan, günaydın Bayan Jonathan.

JONATHAN: Günaydın günaydın.

BAYAN JONATHAN: Ah öyle heyecanlıyım ki kim bilir nasıl olacak, bu en güzel sürpriz Jimmy.

JONATHAN: Her şey mutluluğumuz için, sevgilim.

Bu parçadaki şahıs kadrosunun özelliklerini belirleyiniz.

3. Montaigne'nin *Denemeler* adlı eserinden bir parça verilmiştir.

Ruhumuzun ele avuca sığmayan akışını gözlemek, onun karanlık derinliklerine kadar inmek, türlü hâllerindeki bunca incelikleri ayırt edip yazmak sanıldığından çok daha zahmetli bir iştir. Sonra bir taraftan bu işin o kadar başka, o kadar garip bir zevki de var ki insanı dünya işlerinden hem de en değerli dünya işlerinden çekip alıyor. Birkaç yıldır düşüncelerimin kendimden başka amacı yok, yalnız kendimi sorguya çekiyor ve inceliyorum.

Sanatçının "Ruhumuzun ele avuca sığmayan akışını gözlemek, onun karanlık derinliklerine kadar inmek, türlü hâllerindeki bunca incelikleri ayırt edip yazmak sanıldığından çok daha zahmetli bir iştir." sözleriyle vermek istediği mesaj nedir?

4. Karanlıkta kavgâ olmaz. İdeolojiler, uçurumları aydınlatan hırsız fenerleri. İstemesek de onlara muhtacız. Kaosu kozmos yapan insan zekâsı, tecrübelerini ideolojilerde sergilemiş. İdeolojiye düşmanlık, tek izm'e teslimiyettir: obsküran-tizme. Haritasız, denize açılır mı? Ama harita tehlikeli bir yolculukta tek kılavuz olamaz. Pusulaya da ihtiyaç var. Pusula: şuur. Tarih şuur, milliyet şuur, kişilik şuur...

Bu parçadan hareketle hangi konuya ulaşılabilir?

5. Aşağıda verilen eserlerin karşlarına sanatçıları yazınız.

Keşanlı Ali Destanı:

Şu Çılgın Türkler:

Tohum ve Toprak:

Deli İbrahim:

Buzlar Çözülmeden:

6. Hacer; toprakla oynadığı parmağını eteğine silerek önce bana, sonra ilerdeki boşluğa baktı. Ben, gözlerimi onun yandan görünen yüzüne dikmişim. Hâlâ bakışının tesiri altındaydım. İnsan ruhlarının ince ve derin kıvrımlarını bütün karma karışıklığı ile anlıyan ve şaşılacak bir kolaylıkla anlatan bu genç yörük kızı, sanki birden bire büyüüvermişti.

Bu parçada geçen yazım yanlışlarını bularak doğrusunu aşağıdaki boşluğa yazınız.

7. Aşağıdaki parçada ayrıla belirtilen yerlere sırasıyla noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

Hava, soğukla sıcak arasındaydı ve durmaksızın yağmur yağıyordu ( ) rüzgâr, sokaktaki ağaçların yapraklarını hafifçe sarsıyordu ( ) Apartmandan çıkarken ( ) Çarşamba günlerinin hüznü şimdiden kendini gösterdi ( ) ( ) diye söylendi ( )

8. İncelediğiniz/okuduğunuz bir roman hakkında tanıtım yazısı yazınız. (Yazınız; verilen konu, türün özellikleri, fikir, tutarlılık, bütünlük, üslup ile imla ve noktalama kurallarına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)

SÜRE YAYINLARI ZÜMRESİ

12. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 2. DÖNEM 2. YAZILI ORTAK SINAV PROVASI SORULARI

CEVAP ANAHTARI

(SORULAR MEB'İN YAYIMLADIĞI 12. SINIF ORTAK SINAV SENARYOLARINDAN SENARYO 2'YE GÖRE DÜZENLENMİŞTİR.)

1. Aşağıda Âşık Mahzuni Şerif'in *Çeşmi Siyahım* adlı şiirinden bir dördlük verilmiştir.

İşte gidiyorum çeşmi siyahım
Önümüze dağlar sıralansa da
Sermayem derdimdir servetim ahım
Karardıkça bahtım karalansa da

Bu dördlükte geçen edebî sanatları bularak hangileri olduğunu yazınız.

Çeşmi siyahım: Açık istiare
Sermayem derdimdir: Teşbihi belîğ
Servetim ahım: Teşbihi belîğ
Karardıkça bahtım: Kapalı istiare

2. Güngör Dilmen'in *Canlı Maymun Lokantası* adlı eserinden bir bölüm verilmiştir.

Hong Kong'da özel müşteriler için işletilen bir lokantanın içi.

Wong, masalardan birinde yalnız oturmakta. Başını ellerinin arasına almış düşünceli.

GARSON: (Gelir, elinde çanak içinde bir sünger var. Bununla ortası delik masayı siler, süngeri çanağı ile masanın üstünde bırakır. Müzik kutusunun düğmelerinden birine basar, tatlı bir Çin ezgisi işitilir.)

WONG: (Başını kaldırır, dinler, yüzü acı bir gülümsemeyle aydınlanır.)

(Kapı zili çalar.)

GARSON: (Kapıyı açar.) JONATHANLAR (Girer.)

BAY JONATHAN: (35 yaşlarında, uzun boylu, atletik yapılı, neşeli. Turist rahatlığıyla giyinmiş, elinde gümüş saplı bir baston var.)

BAYAN JONATHAN: (Genç, güzel bir kadın. Omzunda flaşlı bir fotoğraf makinesi asılı.)

GARSON: Günaydın Bay Jonathan, günaydın Bayan Jonathan.

JONATHAN: Günaydın günaydın.

BAYAN JONATHAN: Ah öyle heyecanlıyım ki kim bilir nasıl olacak, bu en güzel sürpriz Jimmy.

JONATHAN: Her şey mutluluğumuz için, sevgilim.

Bu parçadaki şahıs kadrosunun özelliklerini belirleyiniz.

Wong: Kendisini rahatsız eden bir durum nedeniyle düşünceli

Bay Jonathan: 35 yaşlarında, uzun boylu, atletik yapılı, neşeli ve sevdiği kadına sürpriz yapan ince düşünceli birisidir.

Bayan Jonathan: Genç ve güzel olup sevdiğinin yapacağı sürpriz nedeniyle heyecanlı bir kadındır.

3. Montaigne'nin *Denemeler* adlı eserinden bir parça verilmiştir.

Ruhumuzun ele avuca sığmayan akışını gözlemek, onun karanlık derinliklerine kadar inmek, türlü hâllerindeki bunca incelikleri ayırt edip yazmak sanıldığından çok daha zahmetli bir iştir. Sonra bir taraftan bu işin o kadar başka, o kadar garip bir zevki de var ki insanı dünya işlerinden hem de en değerli dünya işlerinden çekip alıyor. Birkaç yıldır düşüncelerimin kendimden başka amacı yok, yalnız kendimi sorguya çekiyor ve inceliyorum.

Sanatçının "Ruhumuzun ele avuca sığmayan akışını gözlemek, onun karanlık derinliklerine kadar inmek, türlü hâllerindeki bunca incelikleri ayırt edip yazmak sanıldığından çok daha zahmetli bir iştir." sözleriyle vermek istediği mesaj nedir?

İnsanın ruhsal yönünü kaleme almanın zorluğu

4. Karanlıkta kavgı olmaz. İdeolojiler, uçurumları aydınlatan hırsız fenerleri. İstemesek de onlara muhtacı. Kaosu kozmos yapan insan zekâsı, tecrübelerini ideolojilerde sergilemiş. İdeolojiye düşmanlık, tek izm'e teslimiyettir: obsküran-tizme. Haritasız, denize açılır mı? Ama harita tehlikeli bir yolculukta tek kılavuz olamaz. Pusulaya da ihtiyaç var. Pusula: şuur. Tarih şuurı, milliyet şuurı, kişilik şuurı...

Bu parçadan hareketle hangi konuya ulaşılabilir?

İdeolojinin gerekli olduğuna fakat tek başına yeterli olamayacağı konusuna

5. Aşağıda verilen eserlerin karşlarına sanatçıları yazınız.

Keşanlı Ali Destanı: Haldun Taner
Şu Çılgın Türkler: Turgut Özakman
Tohum ve Toprak: Orhan Asena
Deli İbrahim: A. Turan Ofazoğlu
Buzlar Çözülmeden: Cevat Fehmi Başkut

6. Hacer; toprakla oynadığı parmağını eteğine silerek önce bana, sonra ilerdeki boşluğa baktı. Ben, gözlerimi onun yandan görünen yüzüne dikmişim. Hâlâ bakışının tesiri altındaydım. İnsan ruhlarının ince ve derin kıvrımlarını bütün karma karışıklığı ile anlayan ve şaşılacak bir kolaylıkla anlatan bu genç yörük kızı, sanki birden bire büyüüvermişti.

Bu parçada geçen yazım yanlışlarını bularak doğrusunu aşağıdaki boşluğa yazınız.

YANLIŞ

ilerdeki
karma karışık
anlayan
yörük
birden bire

DOĞRU

ilerdeki
karmakarışık
anlayan
Yörük
birdenbire

7. Aşağıdaki parçada ayraçla belirtilen yerlere sırasıyla noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

Hava, soğukla sıcak arasındaydı ve durmaksızın yağmur yağıyordu ( ) rüzgâr, sokaktaki ağaçların yapraklarını hafifçe sarsıyordu ( ) Apartmandan çıkarken ( ) Çarşamba günlerinin hüznü şimdiden kendini gösterdi ( ) ( ) diye söylendi ( )

Cevap: (;) (.) (") (.) (") (.)

8. İncelediğiniz/okuduğunuz bir roman hakkında tanıtım yazısı yazınız. (Yazınız; verilen konu, türün özellikleri, fikir, tutarlılık, bütünlük, üslup ile imla ve noktalama kurallarına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)

Roman tanıtım yazısı şöyle olmalıdır:

Kısa ve öz olmalı: Okuyucuların dikkatini çekmek için, kitap tanıtım yazısı kısa ve öz olmalıdır. Genellikle 100-200 kelime arasında olması yeterlidir.

Kitabın ana hatlarını yansıtmalı: Kitap tanıtım yazısı, kitabın ana hatlarını yansıtmalıdır. Okuyucular, kitabın konusunu, karakterlerini, yerlerini ve zaman dilimlerini öğrenmek isteyeceklerdir.

Okuyucunun ilgisini çekmeli: İyi bir kitap tanıtım yazısı, okuyucunun ilgisini çekecek şekilde yazılmalıdır. Okuyucuların kitabı satın alması için nedenleri olmalıdır.

Yazarın tarzını yansıtmalı: Kitap tanıtım yazısı, yazarın tarzını yansıtmalıdır. Eğer yazarın tarzı komikse yazı da komik olabilir. Eğer yazarın tarzı ciddiye yazı da ciddi olabilir.

Kitabın hedef kitlesine hitap etmeli: Kitap tanıtım yazısı, kitabın hedef kitlesine hitap etmelidir. Örneğin bir çocuk kitabı tanıtım yazısı, çocukların ilgisini çekecek şekilde yazılmalıdır.

Okuyuculara bir fikir vermeli: Kitap tanıtım yazısı, okuyuculara kitap hakkında bir fikir vermelidir. Okuyucuların kitabı okuduktan sonra neler bekleyebilecekleri hakkında bir fikir sahibi olmaları gerekir.

Örnek:

1984 – George Orwell

George Orwell'ın klasik eseri *1984*, dünya edebiyatının en etkileyici kitaplarından biridir. Distopik bir toplumda geçen roman, insan özgürlüğü ve bireysel haklar konusundaki korkuları ele alır. Kitap, "Big Brother" adlı bir totaliter rejimin hüküm sürdüğü bir gelecekte geçer. Yurttaşların faaliyetleri sürekli olarak izlenir ve düşünceleri kontrol altında tutulur.

Kitap, Winston Smith adında bir karakterin hikâyesini anlatır. Winston, totaliter rejimin baskısı altında ezilen bir orta sınıf yurttaşdır. Kendi hayatı ve özgürlüğü hakkındaki düşünceleri onu hükümetin radarına sokar ve sonunda sorgulanır. Okuyucular; Winston'un iç çekişlerini, hükümetin vahşi uygulamalarını ve insan özgürlüğüne karşı savaşını takip ederken, farklı bir dünya tasarımı düşünmeye yönlendirilirler.

Orwell, *1984* ile insanların hayatları üzerindeki toplumsal kontrolün nasıl bir tehlike teşkil ettiğini gösterir. Kitap, okuyuculara insan haklarının, özgürlüklerinin ve kişisel mahremiyetinin korunması için savaşmanın ne kadar önemli olduğunu hatırlatır.

Sonuç olarak *1984* tarihin en önemli ve etkili romanlarından biridir. Okuyucular, dünya tarihindeki bazı karanlık zamanları keşfetme ve insan özgürlüğü hakkında farkındalık kazanma fırsatına sahip olacaklar. Orwell'ın ustalıklı yazdığı, heyecan verici ve etkileyici bir kitap olan *1984* kesinlikle okunması gereken bir eserdir.

SÜRE YAYINLARI ZÜMRESİ

